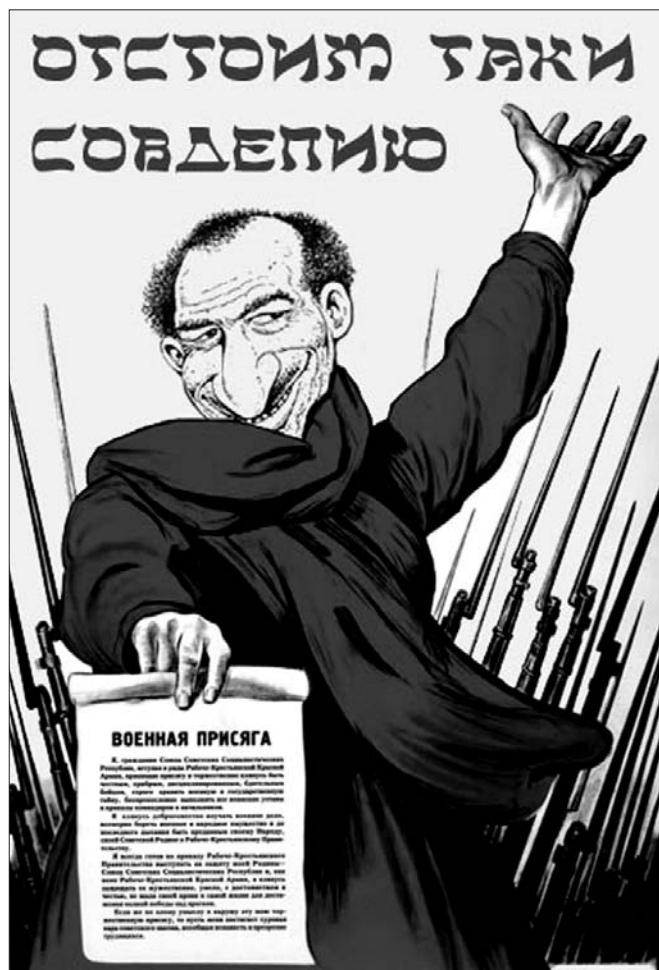

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ,
"Нація і держава"

Втім, у парламенті фактично вже сформована більшість у складі Партії регіонів – БЮТ і КПУ. Причому, незважаючи на свою чисельну перевагу, регіонали в цій конфігурації не є лідерами, а змушені (?) підігравати бютівцям, у фарватері яких також ідуть комуністи.

Якою є роль і присутність Кремля у

нинішніх політичних подіях в Україні? Безумовно, у Москві від радості потирають руки: політична нестабільність в Україні – це гарантія провалу натівських ініціатив щодо можливого надання нашій країні ПДЧ у грудні нинішнього року. А вже для Кремля важливо за будь-яку ціну не допустити України в Альянс. І краще це зробити політичними засобами, ніж військовими – так, певно, міркують у Москві, хоча й про всяк випадок готують плацдарм – у Криму – для іншого сценарію. Крім того, нова більшість "грає" проти Віктора Ющенка, якого у Кремлі вважають останньою серйозною перешкодою на шляху до встановлення в Україні прокремлівського режиму. Усунення українського Президента з поста у 2010 році і перехід влади в Україні

МАЛОРОСІЙСТВО

КРЕМЛЬ І САТЕЛІТИ

Коли це число газети надійде до читача, закінчиться термін, відведений регламентом нині чинної парламентської коаліції, після якого демократична більшість або відновиться у форматі БЮТ – НУ-НС, або остаточно розпадеться. Щоправда, оптимістів у цьому питанні залишається все менше, а тому, скоріш за все, наразі розпочнеться відлік тридцяти днів, протягом яких у Верховній Раді має бути створена нова більшість. Якщо ж цього не станеться, то Президент, ймовірно, розпусить парламент і призначить нові вибори.

під повний контроль Кремля за участі тутешніх керованих маріонеток – ось солодка мрія московських бонз, для здійснення якої вони докладають багато зусиль і коштів.

Проте видається, що ця більшість є лише тактичною, тимчасовою. Поки що інтереси її учасників збіглися ситуативно – так двоє "дружать" проти третього, щоб усунути його як конкурента. Але міцного союзу між Партією регіонів і БЮТ не може бути априорі – Тимошенко і Янукович представляють два ворогуючих бізнес-клани, і важко уявити, що вони, отримавши повну владу в країні, можуть мирно її поділити. Відтак, гуртом поборовши Ющенка – тим більше, що Президент так і не зміг вибудувати в країні потужних інститутів влади, які б могли реалізувати його візію розбудови НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ, представники обох кланів розпочнуть нещадну війну між собою за сферу впливу. Країна буде втягнута у перма-

нентні кримінально-судові і політичні розбірки – теперішні протистояння будуть здаватися дитячими пустощами порівняно з тим, що, цілком можливо, чекає нас незабаром.

Найголовніша причина затяжної і запеклої війни проти Ющенка – це те, що він справді УКРАЇНСЬКИЙ Президент – перший і, на жаль, можливо, останній. Схоже на те, що надалі парламент і уряд в країні контролюватиме Кремль – через своїх сателітів. Рано чи пізно це повинно було статися – спадкова хвороба імунодефіциту державності; відсутність висококваліфікованої і енергійної групи українських патріотів на верхівці української влади, натомість домінування там переважно безпринципних пристосованців або ж відвертих хапуг; народ, зачумлений отруйними інформаційними нечистотами, котрі вивергаються з усіх інформаційних дірок; наявність надзвичайно впливової і агресивної "п'ятої колонії" Кремля – усі ці чинники рано чи пізно повинні були привести до того становища, в якому ми перебуваємо нині. Надзвичайно потужна пропагандистська антиукраїнська машина в нашій країні працює день і ніч, продовжуючи зомбувати мізки наших громадян отруйною інформацією. Натомість українська державна машина безнадійно застрягла у болоті, а її шофери і механіки, замість спробувати її витягти, безкінечно чубляться і б'ють один одному пики.

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

ГРУЗИНСЬКІ УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Колишній офіцер (дипломат Збройних Сил Канади) НАТО, міжнародний підприємець, громадський діяч Ігор КОЗАК – про грузинські події

– Події останніх тижнів на Кавказі схвилювали увесь світ. Засоби масової інформації подають безліч новин і аналізів, які часто суперечують одне одному. Що ж там, Ігоре, відбувається насправді?

– Події на Кавказі справді непрості, й дезінформації дуже багато. Однак мені здається, що нині серед світової спільноти вже домінує реальне розуміння ситуації. Сьогодні майже ніхто не сумнівається в тому, що останній кавказький конфлікт – це спланована та послідовна агресія Росії проти суверенної держави. Ця війна – кульмінаційний момент у цілій низці провокаційних дій режиму Путіна, спрямованих на пова-

лення прозахідної влади Саакашвілі і закріплення російського контролю над Кавказом. Політична, матеріальна та військова підтримка сепаратистських сил, незаконне видання російських паспортів громадянам Грузії (жителям Абхазії та Південної Осетії), заходи, спрямовані на підірив грузинської економіки, та й сама провокація бойових дій, що призвела до початку війни, – це не що інше, як ретельна підготовка до теперішніх подій на Кавказі. Про це свідчить і той факт, що за надзвичайно короткий термін на територію Грузії було перекинуто сотні танків і потужні військові формування. Та й час проведення кампанії вибрано не випадково.

Річ утім, що у цей момент західні держави перебувають у, так би мовити, небездатному стані: Сполучені Штати Америки застрягли в невдалій іракській війні, переживають економічний спад, заангажовані в складних передвиборчих президентських перегонах; Європейський Союз потрясають постійні суперечки – навіть не можуть прийняти конституцію. Та й добробут держав Європи великою мірою залежить від російських енергоносіїв. От і вирішили в Москві, що саме зараз час навести лад у сусідів.

– Чому Росія так наполегливо намагається повалити президента Саакашвілі?

– Повністю захопивши владу в державі, навівши дисципліну з власним народом, наповнивши державну казну за рахунок нафтодоларів, менш-більш модернізувавши свою армію, Володимир Путін і його команда розпочали втілювати в життя план відродження "великої Росії" та повернення "слави" колишнього Советського Союзу. Для виконання цієї місії російському уряду потрібно: по-перше, відновити контроль над так званим близьким зарубіжжям, а по-друге, переконати світ, що Росія – наддержава. Не є таємницею, що Грузія під проводом Михайла Саакашвілі стоїть на заваді здійснення задумів Путіна. Будучи при цьому відверто прозахідною силою на Кавказі, яка прискореними темпами прямує до членства в НАТО, тісно співпрацює зі США й відкрито виступає проти експансії новітньої Росії, володарюючи Грузія та її послідовний і наполегливий президент зокрема – більмо на оці свого агресивного сусіда. І тому правителі Росії вирішили розпочати свій "хрестовий похід" саме із цієї маленької кавказької держави.

Закінчення на 5-й стор.

Дорогі читачі! Триває передплата на газету «Нація і держава» на 2008 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2008 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 2,17 грн., 3 місяці – 6,16 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

АКТИВІЗУЙМОСЯ!

Відкритий лист Прем'єр-міністру України,
голови партії "Батьківщина" Юлії Тимошенко

З ініціативи УРП "Собор" та ОУН у Києві на Майдані Незалежності почалася політична акція "Народна трибуна – Україна в НАТО", мета якої полягає в розповсюдженні та роз'ясненні матеріалів, отриманих в Центрі інформації і документації НАТО в Україні.

Ми, пенсіонери, інваліди війни та праці, люди з вищою освітою, за покликком серця ставши членами команди волонтерів-агітаторів цієї акції, входимо в безпосередній контакт з киянами та гостями столиці, роз'яснюємо їм сутність НАТО, часто переконуємось, що майбутні учасники референдуму з питання вступу України в НАТО не мають ще достатньої інформації про справжню мету Альянсу. Особливо необізнані сільські мешканці та міський люмпен. Їхне розуміння НАТО досі

ґрунтується на радянсько-комуністичній брехні.

В ході агітаційно-роз'яснюючої роботи серед киян та гостей столиці доводиться часто чути нарікання на незрозумілу бездіяльність, в ліпшому випадку, кволу діяльність як державних, так і політичних організацій у справі надання українцям правдивої інформації про НАТО.

А тим часом такі українофоби, як комуно-симоненківці, соціал-мозовці, регіонал-януковичівці та базарно-скандальні вітренківці, нахабно налаштовують наших громадян проти НАТО.

Тож звертаємося до Вас, шановна Юліє Володимирівно, як до Прем'єр-міністра України з проханням добитися рішення Кабінету Міністрів про посилення агітаційної пронативської роботи у всіх міністерств

вах та відомствах, особливо на Українському радіо та телебаченні. Необхідно створити програми, спрямовані на інформування щодо НАТО. І в Києві, і в усіх обласних, районних, міських, сільських населених пунктах на людних вулицях в місцях скупчення люду вивісити відповідні біг-борди та транспаранти "Україна в НАТО".

Звертаємося до Вас як до Голови Партії "Батьківщина" з пропозицією прийняти ухвалу Центрального проводу партії, спрямовану на вирішення надзвичайно важливого питання національної безпеки України шляхом вступу в НАТО. Слід рекомендувати регіональним партійним організаціям "Батьківщини" боротися за реалізацію проекту "Україна в НАТО", проводячи агітаційну роботу з людьми.

Владислав ЛЕОНТОВИЧ, Антоніна УЛІЗЬКО, Тетяна БОЛЬБАТЕНКО, Ольга ЧЕРВАК, Богдан ОЛЕКСЮК, Любов СЛЕСАРЧУК, Юрій ЯКИМЕЦЬ, Богдан КІНДРАЧУК, Лідія ТРОШЕЧКО – члени команди волонтерів-агітаторів проекту "Народна трибуна – Україна в НАТО"

ЗВЕРНЕННЯ

Президенту України
В. А. ЮЩЕНКУ
Голові Верховної Ради України
А. П. ЯЦЕНЮКУ
Копія: голові Конгресу
Українських Націоналістів
О. Г. ІВЧЕНКУ

За ініціативи Президента України Віктора Андрійовича Ющенка Україна у 2008 році гідно вшановуватиме пам'ять 14 мільйонів жертв Геноциду 1932–1933 рр., вчиненого злочинною владою СРСР.

Планують і проводитимуть певні заходи також і представники влади на Вінниччині. Але то є все, як кажуть люди, святотатство по відношенню до пам'яті жертв Геноциду. Досі на Вінниччині ще бовваніють 200 пам'ятників та погрудь кату Української Нації В. Ульянову (Леніну) та назви вулиць в обласному центрі і по всій області носять назви тих злочинців, які були замовниками і виконавцями страшного за своєю жорстокістю злочину, вчиненого у 1932–1933 роках нелюдською комуно-нацистською владою.

У зв'язку з вищевикладеним прошу Вас, Вікторе Андрійовичу й Арсенію Петровичу, пояснити головам Вінницьких обласної державної адміністрації О.Г.Домбровському, обласної ради Г.М.Заболотному та міській ради В.Б.Гройсману, що їхні дії підпадають під подвійні стандарти, і що це не що інше, як лицемірство і святотатство. Це є наруга над пам'яттю безневинно убитих 14 мільйонів жертв нашої нації, адже та жорстокість звироднілого сталінського режиму є кривавим злочинном, за який досі комуністи не відповіли і навіть не вибачились перед українським народом. То як же можна вклонятися пам'яті загиблих від голоду людей поряд з ідолами чужої держави, якої, на щастя, вже не існує?

Слава Україні!
Героям слава!
З повагою

Віталій ГУСАР,
голова Вінницької
обласної організації КУН

1933: ПАМ'ЯТАЙ!

До 75-ї річниці Голодомору в Україні (1932–1933) у рамках міжнародної акції "Незгасима Свічка" Світовим Конгресом Українців, Центральною спілкою українців Німеччини та за сприяння інформаційно-культурної агенції України при посольстві в Німеччині було проведено виставку робіт видатного українського художника, живописця-графіка Валерія Франчука.

Валерій Франчук народився 1950 року у селі

Зелена Хмельницької обл. У 1986 році здобув освіту в Національній Академії Мистецтв. Пан Франчук є лауреатом Національної премії імені Тараса Шевченка, заслуженим художником України, лауреатом премії ім. В. Стуса, членом Національної Спілки Художників України.

Перебуваючи в Берліні, наш читач з Миколаєва використав чудову нагоду відвідати виставку і поспілкувався з художником.

В. ФРАНЧУК

– Пане Валерію, чи маєте Ви родичів або близьких людей, постраждалих під час Голодомору?

– Я відчуваю причетність до тих подій, тому що я українець. Моя мама розповідала мені, як в результаті "розкуркулювання" загинули двоє наших дідів, а інших членів родини – п'ятьох дітей врятувала сільська вчителька. Особливо мамі закарбувався жакликий епізод весни 1933 року – цвіли яблуна, а під ними лежали отухлі від голоду мертві діти.

– Що саме надихнуло Вас присвятити таку велику серію робіт цій сторінці нашої історії, створити чудову пересувну виставку?

РЕКВІЕМ. ГОЛОСНІ ДЗВОНИ ПАМ'ЯТІ

– Мої роботи – вдячність моїй мамі за те, що вона передала мені всю правду тих страшних часів, коли на українській землі була комуністична влада. Це – мій уклін, моя сповідь як сина і як українця. Мама народилася 1918 року і була живим свідком тих діянь проти українців, коли вже ніхто і ніщо не могло повернути ані господарів, ані дітей до спустошених осель.

Я живу сподіваннями, що нам вдасться, з допомогою нашого Президента Віктора Ющенка, відродити національну пам'ять.

– Чи це Ваша перша виставка, присвячена пам'яті загиблих від Голоду, взагалі та за кордоном і в Німеччині зокрема?

– В Україні проходило 25 пересувних виставок, присвячених темі Голодомору під назвою "Розгойдані дзвони пам'яті". Вони проходилися за підтримки адміністрації Президента В. Ющенка. Окрім цього, мої роботи виставля-

лися на 94 групових та 108 персональних виставках.

Що стосується виставок за кордоном, то мої роботи вже побували у Німеччині, Канаді, США, Італії, Греції, Ізраїлі та інших країнах.

Головною особливістю цієї виставки є те, що саме на основі спогадів очевидців з тих страшних часів "будування комунізму" майстер зобразив на полотні за допомогою художніх засобів образи української долі, які спонукають глядачів до глибоких роздумів.

На відкриття виставки зібралось багато поважних гостей, серед яких і працівники посольства України, посадовці міністерства закордонних справ Німеччини.

На завершення заходу своєю творчістю зворушливо порадував кобзар Петро Приступов (м. Ерфурт), який заспівав твори на вірші Григорія Сковороди, а також чудову пісню, що славить трьох українських діячів різних століть: Лазара Барановича, Григорія Сковороду та Ліну Костенко.

Своє захоплення щирою мистецькою атмосферою висловила і Олександра Хільдебрандт, якій виставка завдячує за надане приміщення Мауермузею (музею Берлінської стіни).

Залишається лише подякувати всім українцям, а також нашим німецьким друзям, за підтримку і щире зацікавлення історією та культурою нашого народу.

Записав Ілля ХОДЕЄВ,
м. Миколаїв

ВІДБРАТИ ВЛАДУ У ПРЕЗИДЕНТА!

Соціологічні опитування свідчать: народ у більшості своїй розуміє, що насправді відбувається в країні.

71,1% українців вважають, що Верховна Рада за рік своєї роботи не вирішила проблем, які є важливими для них і їхніх родин. Такі результати опитування отримав Національний інститут стратегічних досліджень в результаті опитування.

На запитання, "яка, на Вашу думку, головна мета спільних голосувань БЮТ і Партії регіонів", 29,6% опитаних сказали, що це – бажання усунути Президента Ющенка як конкурента на майбутніх президентських виборах; 21,8% – бажання БЮТ і Партії регіонів захопити всю владу в країні; 13,7% – відновлення дієздатності Верховної Ради, 5,0% – реалізація російського сценарію дестабілізації ситуації в Україні.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09	Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34	Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62	Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Львів	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95	Суми	Перетяцько Олександр	(0542) 25-88-98
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Миколаїв	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63	Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Мукачеве	Яценко Софія	(0512) 49-67-90	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Одеса	Ференц Петро	(03131) 2-25-45	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Кіровоград	Триченко Віктор	(0522) 36-95-25	Полтава	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113	Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93	Рівне	Квачова Олеся	(0532) 28-053	Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
				Кривко Ігор	(0362) 23-78-55	Чернівці	Лютин Віктор	(0372) 51-02-72
						Чернігів	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

УТОЧНЕННЯ

У нашому тижневику за 19.08.08 року з технічних причин у публікації під назвою "У кривому дзеркалі антиісторії" трапилися прикрі помилки.

Так, у третьому абзаці другої колонки слід читати: "Дивує те, що автор статті не згадує про такі відомі факти" (у тексті пропущене слово "не"). В іншому реченні "Відомий московський історик Р. Медведев у своїй книзі "О Сталіне і сталинизме" (1990 рік) називає цифру близько 8 млн чоловік" (пропущена назва книги).

Редакція газети просить вибачення у читачів за допущені неточності.

МЕТАМОРФОЗИ ЧАСУ

ГОЛІ НОГИ CONTRA ЮРІЙ ШУХЕВИЧ

Андрій МИКУШ,
депутат Львівської
обласної ради

Розчарування простого українця, якого вчергове банально зрадили, досягло апогею. Політична сила під керівництвом харизматичного лідера, на яку покладала надії значна частина виборців, простих українців, грубо і нахабно продемонструвала, наскільки вона цінить власні обіцянки людям, домовленості з політичними партнерами. Синхронне і узгоджене голосування разом з Партією Регіонів і комуністами! яке зруйнувало політичний баланс у ВР України, позбавило всенародно обраного Президента повноважень, схвилювало всіх українців, які покладають надію на об'єднані національно-демократичні сили. В такій ситуації логічним і звичним є демонстрування своєї позиції народом на вічі.

Таке віче відбулося 14 вересня у Львові. І, на жаль, показало великі протиріччя між політичними силами. Блок НУНС зробив заявку в міській владі на його проведення ще 27 липня. Щоправда, мотив був інший: "НАТО – ТАК". Але ситуація, що виникла, змусила змінити тему. Заявка була

ще й продубльована в Львівській міській Раді. БЮТ зробив свою заявку пізніше. І, звичайно, міська Рада мала би розвести ці два віча в часі і в просторі. Було вирішено, що БЮТ веде своє віче від 15-00 до 16-00, а в 16-00 починає своє віче блок НУНС. Та не так сталося, як гадалося. Очевидно, через брак учасників свого віча, БЮТ розпочав свої виступи десь о 15-50, коли площу перед пам'ятником Шевченка зайняли прихильники Президента, блоку НУНС, яких було приблизно вдесятеро більше, ніж прихильників БЮТ. Характерно, що коли БЮТ розпочав своє віче Гімном України, його співав весь майдан, всі прихильники як БЮТу, так і блоку НУНС.

НУНС був змушений дещо затримати початок свого віча. І коли вже розпочали, десь о 16-30, був теж виконаний гімн. Виступаючий у цей час Андрій Шкіль, як завжди, у вишній сорочці, щосили намагався перекричати Гімн України! Благо, потужність акустичних систем вдвічі вища.

І знов, під час виступу вже Петра Олійника, БЮТ оголосив на закінчення свого віча виконання церковного гімну України "Боже великий, єдиний...". Виступ був перерваний, всі урочисто вико-

нали цей величний Гімн. Ніби далі повинно би бути спокійно... Але, виявляється, БЮТ вирішив продовжити свою присутність на майдані дискотекою. Але на той час біля шикарної сцени БЮТу людей майже не було. Голосна музика, очевидно, перешкоджала виступаючим. Найбільш огидно було, коли під час виступу Героя України Юрія Шухевича на сцену вивели бідну Ірину Федішину, яка разом з більш ніж напівголеними танцівницями успішно заглушувала виступ того, хто постраждав за Незалежну Україну більше за інших. Довелося Шухевичу замовкнути і дочекатись закінчення пісні. Правда, після цієї пісні Ірина зникла зі сцени.

Віче завершилося усвідомленням, що не все в порядку в нашому домі, що на виборах треба більш розбірливо підходити до свого вибору.

Розповідаю так детально тому, що вже пішла дезінформація, що, мовляв, НУНС перешкоджав проводити віче БЮТові, що хтось кудись кидав яйця, що були сучки. Нічого цього не було. І тому викрики "Ганьба" повинні би бути добрим попередженням деяким галичанам. Не цього ви чекали! Але не цього чекав від вас і народ.

ВІЗЬМІТЬ МОРОЗА ДО КОМПАНІЇ!

Лідер соціалістів, аби потрапити до парламенту, готовий злитися з Симоненком у блоці

Голова Соціалістичної партії України Олександр Мороз звернувся до лідера комуністів Петра Симоненка із пропозицією об'єднати очолювані ними партії, а також інші політичні сили лівого спрямування у єдиний виборчий блок у разі проведення дострокових парламентських виборів. Про це йдеться у відкритому листі О.Мороза до П.Симоненка та керівних органів Комуністичної партії України.

Не так давно, як відомо, в пресі досить активно мусувалися чутки про можливе створення єдиної "Соціалістичної платформи" – об'єднання СПУ і СДПУ(о). Однак вони припинилися після заяви Мороза, оприлюдненої в середині квітня нинішнього року. Ось фрагмент із тієї заяви: "За інформацією, що є в мене сьогодні, вона не перевірена, Віктора Медведчука нібито запрошують в адміністрацію російського президента на роботу. Було б дивно, якби він звідти керував якимись політичними силами в Україні".

Тепер, як бачимо, соціалісти вирішили об'єднати зусилля з комуністами. Причина зрозуміла – Морозові хочеться ще хоч трохи посидіти у депутатському кріслі. А можливо, до цього його спонукують якісь зовнішні чинники.

А що ж комуністи? Чи приймуть вони до своєї компанії колишнього "отщепенця" лівої ідеї?

Про реакцію Симоненка наразі невідомо, однак один із чільних комуністів Грач трохи остудив об'єднавчий потяг Мороза. На його думку, об'єднання лівих сил має проходити на основі трьох принципів: антиНАТО, державний статус російської мови та дружні відносини з Російською Федерацією. При цьому, зазначає Л.Грач, лідер Соцпартії О.Мороз на головні питання не відповідає, тому комуніст сумнівається у необхідності об'єднання КПУ і СПУ. "Навіщо нам об'єднуватися, не знайшовши відповіді на ці питання? Щоб його із трясовини витягнути й на своїх плечах занести в політику?" – сказав Л.Грач.

БАСАВРЮК

Володимир ПРОЦЕНКО,
голова МО КУН

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

КУЛЬТУРА
АНДРОФАГІВ

Чи потрібен на території України іноземний флот, який щоденно створює проблеми для громадян України? Хоч як би хто хотів прикрасити стосунки між Україною і Росією, посилаючись на дружні запевнення високопоставлених російських діячів, повинні розуміти, що політика Росії щодо України, незважаючи на запевнення в дружбі та співробітництві, далеко не дружня і не миролюбна.

Неодноразове висвітлення подій в Севастополі, пов'язаних з перебуванням Чорноморського флоту РФ, містить події, в яких превалює агресія. У статті "Розбійники з Чорноморського флоту" повідомлялося про те, як шестеро матросів чужоземного війська 25 грудня 2005 року пограбували і побили до непритомності чотирьох неповнолітніх, але командування Чорноморського флоту РФ не допустило на територію військової частини представників українських слідчих органів, а злочинців відправило до Росії. Отже, чужоземне командування сховало злочинців, а тому має відповідати за українськими законами, але цього не сталося. Причина – відсутність чіткого регламенту повноважних дій слідчих органів у тексті міждержавної угоди про перебування Чорноморського флоту на території України. У статті 19 міждержавної угоди між Україною і Російською Федерацією зазначено:

"Питання юрисдикції, пов'язані з перебуванням військових формувань на території України, регулюються таким чином:

1. За справами про злочини, скоєні особами, які входять до складу військових формувань, або членами їхніх сімей на території України, застосовується законодавство України і діють суди, прокуратура та інші компетентні органи України.

2. Пункт цієї статті не застосовується:

а) у разі скоєння особами, які входять до складу військових формувань, або членами їхніх сімей – громадянами Російської Федерації – злочинів проти Російської Федерації, а також проти осіб, які входять до складу військових формувань, або членів їхніх сімей – громадян Російської Федерації;

б) у разі скоєння особами, які входять до складу військових формувань, злочинів під час виконання службових обов'яз-

ків в місцях дислокації військових формувань.

У випадках, передбачених цим пунктом, застосовується законодавство Російської Федерації і діють суди, прокуратура та інші компетентні органи Російської Федерації.

3. Компетентні органи Сторін можуть звертатися один до одного з проханням про передачу або прийняття юрисдикції щодо окремих справ, передбачених цією статтею. Такі звернення розглядаються невідкладно і доброзичливо."

За такими убогими умовами, обумовленими в угоді, можна на об'єктах оренди російській стороні тримати кого завгодно і творити що завгодно. Очевидно, що Росія відгородила себе від українських законів недоторканністю орендних територій. Угода надала можливість ставити питання про передачу в провадження російської сторони справ, що порушуються українськими правоохоронцями стосовно російських військовослужбовців. У всякому разі вони, посилаючись на закармувану статтю угоди, мають повне право в місцях дислокації військових формувань проводити слідчі дії своїми компетентними органами, у тому числі виконувати окремі доручення українських слідчих, при умові, якщо компетентні органи української сторони звернуться доброзичливо. Безперечно, що тут потрібен міждержавний правовий регламентний документ, підписаний на рівні керівників двох урядів, але

російська сторона на це не погодиться і не допустить, щоб українські слідчі працювали на їхніх об'єктах. Невідкладні слідчі дії з вилучення доказів, затримання злочинців, допиту свідків на орендованих Росією українських територіях у суперечності з процесуальним законодавством. Ось і виходить, що російські військові частини можуть безкарно переховувати злочинців, і вони це здійснюють.

Прикладом може бути зовсім свіжий факт. 29 серпня 2008 року шестеро військовослужбовців строкової служби Чорноморського флоту РФ о 22 годині, після відбою, порушуючи військовий режим, вийшли в самовільне відлучення з місця дислокації військового формування. Вони переодяглися в цивільний одяг, вжили спиртні напої, пішли в парк Малахового кургану міста Севастополя, влаштували бійку і спричинили значні тілесні

ушкодження студенту університету Ігорю Немировському та його двом товаришам. Російські матроси відчули "запах крові". Вони лупцювали студентів ногами, скидаючи їх із Малахового кургану по східцях донизу, викируючи: "Меси хахла! Добивай его! Етот уже не шевелится!". Всім цим побоїщем керував набагато старший від своїх співслужбовців монголовицький "Макс", який не вперше організовує подібні звірства. Цього разу міліція спрацювала набагато краще, але затримала тільки трьох матросів, двоє з яких назвали однакове прізвище – Петров, а один Акулов. Один із міліціонерів чи то випадково, чи то з інших причин відпустив головного учасника бійки "Макса". По цей день підозрілі у злочині "Макс", і "Жека" командуванням Чорноморського флоту слідству не видані, а навпаки, їх переправили до Росії. Немировський досі в реанімації у тяжкому стані. За фактом злочину слідчим Нахімовського районного відділу міліції порушена кримінальна справа, проведені невідкладні слідчі дії, затримано трьох підозрюваних і справу передано прокурору Севастопольського військового гарнізону.

Командування російського флоту своїми діями потурає формуванню серед своїх військовослужбовців молодчиків, виявам

відкритої агресії проти українців.

Знищення людей – звичай варварів. Прояви дикунства проявляються в агресії, в окупації, в негідній поведінці, що свідчить про мізерність людей, їхню розумову обмеженість, низький моральний рівень. У плінні третього тисячоліття людство навчилося мирно співіснувати, але в Росії лишився імперський світогляд, расова зверхність і кулачне право. Сплікуючись з російськими та українськими матерями, відчуваєш велику різницю в поглядах на таку річ, як помста. Там, де росіянки вимагають позбавлення життя, українки говорять "Бог його покарає". Це говорить про високу духовність української нації і нецивілізованість російської, що сформувалася на землях, яку Геродот відносив до володіння андрофагів (людоджерів). Не помилився античний грецький вчений...

м. Севастополь

БОЄЗДАТНІСТЬ ВІЙСЬКА

НА АРМІЮ НЕ ВИСТАЧАЄ КОШТІВ?

**Ю. Єхануров: передбачені
Міністерством фінансів видатки
на оборону у 2009 році є прямою
загрозою національному
суверенітету України
і заохоченням до агресії проти неї**

В українській армії залишилося коштів на харчування до 31 жовтня. Про це минулого тижня заявив міністр оборони Юрій Єхануров. Водночас міністр запевнив, що солдати без їжі не залишаться, на їхнє харчування підуть гроші, передбачені на озброєння. "Армія голодною не залишиться, але розвиток повністю зупиняється", – зазначив Єхануров.

Він повідомив, що бюджетом цього року на армію виділено 9,9 мільярдів гривень, що складає 1,03% від ВВП. "Це найнижчий показник за роки незалежності, гіршого показника по відношенню до ВВП не було... А нижче лінії в 1% – це проєкт фінансування на наступний рік".

Міністр відзначив, що міністерство "захистило цифру в 22 мільярди фінансування, бо воно дало б можливість забезпечити обороноздатність країни". Для порівняння Єхануров навів дані, що Росія віддає на армію 7% ВВП, Туреччина – 4,9%, Польща – 1,95%, Румунія – 2,2%. Якщо в

Росії на одного військовослужбовця іде 34 долари, то в Україні – 8.

"Така ситуація не є прийнятною. Таке зверхне ставлення до фінансування армії суттєво впливає на боєздатність українського війська і таким чином підриваються основи забезпечення безпеки громадян України. Сьогодні недофінансування збройних сил України. Не нападають на того, хто є сильним. Бути сильним можна тільки тоді, коли знаєш, що забезпечив армії належну основу", – наголосив міністр.

Також Юрій Єхануров, коментуючи заяву Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко

про необхідність і можливість повної професіоналізації армії до кінця поточного року, наголосив, що здійснити перехід Збройних сил України на комплектування військовослужбовцями контрактної служби до 1 січня 2009 року неможливо.

За словами Ю.Єханурова, для реалізації цього завдання впродовж декількох місяців необхідно набрати близько 30 тис. контрактників. При цьому він поінформував, що, наприклад, за весь поточний рік кількість таких військовослужбовців у ЗСУ збільшилася лише на 1211 осіб і склала загалом 53 тис. при потребі у 80 тис.

"Виконати це завдання до початку 2009 року – з огляду на наявні неадекватні обсяги фінансування – неможливо. Я не можу нічого обіцяти, поки не побачу рішення українського парламенту щодо реального матеріально-фінансового і соціального забезпечення у цій сфері", – підсумував міністр оборони.

Крім того, Ю.Єхануров заявив, що передбачені Міністерством фінансів видатки на оборону у 2009 році є прямою загрозою національному суверенітету України і заохоченням до агресії проти неї. Він повідомив, що на бюджетний запит військового відомства на 2009 рік Мінфін не продемонстрував готовності сприяти виконанню державної програми розвитку Збройних Сил, рішень Президента і РНБО, зокрема в частині технічного переоснащення і професіоналізації армії. "Визначений на сьогодні обсяг видатків у сумі 10,8 млрд. грн. є вкрай обмеженим і становить лише 0,85% від ВВП на 2009 рік. Це є надзвичайно низький рівень фінансування оборони за весь період існування Збройних Сил і є найнижчим серед європейських країн", – сказав Ю.Єхануров.

При цьому він зазначив, що за підсумками роботи бюджетної комісії Міністерства оборони об'єктивно визначені мінімальний необхідний рівень обсягів фінансування армії на 2009 рік у сумі 32 млрд. грн.

За словами Ю.Єханурова, цей ресурс необхідно спрямувати за такими найважливішими для національної безпеки і оборони держави напрямками: перехід на цифрову систему зв'язку, розвиток озброєння і військової техніки, бойова підготовка військ, матеріально-технічне забезпечення, соціальна захищеність військовослужбовців та членів їхніх сімей.

(За повідомленням УНІАН)

Михайло ГОРОДЕЦЬКИЙ,
член СЖУ, Київське
товариство "Лемківщина"

Спершу здивувало абсолютне незнання географії рідного краю мешканцями самого Луганська. Про село Переможне ніхто не чув. У довідковій центрального автовокзалу мені сказали, що ніколи про таке не чули і не знають, у якому напрямку треба їхати. Навіть водії, котрі, здавалось би, знають кожну розбиту дорогу, заперечливо крутили головою. Нарешті мені підфартило: симпатична дівчина порадила перейти трамвайну та автоколію, що навпроти центрального автовокзалу, й сісти на 265-ту маршрутку, котра їде в бік аеропорту. Але й це не надто врятувало ситуацію. Маршрутку з обнадійливим номером 265 довелося чекати майже півгодини. А після цього водій заявив, що він до того села не їде. Має їхати мікроавтобус через годину. Весело, погодьтесь, зовсім мало!

І ось нарешті я у переповненій "265-тій", де замість 12–16 чоловік щонайменше 24 пасажирів.

– Це ще нічого, – каже мені молодий хлоп, – буває й гірше. А деякий час ніякого транспорту до села взагалі не ходило.

З його вимови я розумію, що то і є лемко-українець або русин маленького, але гордовитого села Переможного на Луганщині. Та й більшість пасажирів відтепер (сподіваюсь) всіма знаного села Переможного й маршрутки № 265 говорили переважно українською мовою. Це мене страшенно тішило.

Кмітливий юнак відразу зрозумів, що я не місцевий та їду в село на "Ватру". Розповів про діда, котрий ще добре говорить лемківською говіркою, про палонку та про місцеві реалії життя.

І ось Переможне. Маленьке і звичайне село з гусками, ставком та церквцею. Навіть є газ, на

УКРАЇНА СОБОРНА

ЛЕМКИ
НА ЛУГАНЩИНІ

Чи знає хтось, що на самому сході України, в Луганщині, існує декілька русинських сіл? В це важко повірити. І тим не менше це так. Село Переможне, що всього в тридцяти кілометрах від облас-

ного центру, налічує не більше шестисот сімей. Селище Карла Лібкнехта ще менше – десь близько двохсот будинків. Ще живуть русини-переселенці в ста-

відміну від мого рідного Торезу. З водою так само погано. Спек, сильний степовий вітер та пил. Абсолютну більшість Переможного складають переселенці з лемківського села Чарна Горлицького повіту. Це споконвічні західноукраїнські землі, котрі називають Лемківщиною. А ще є Надсяння, Холмщина, Підляшся. Все це тепер за кордоном, в Польщі. Колишню німецьку колонію (в подальшому Переможне) лемки-українці заселили у 1946 році. Вже тут на Луган-

щині народилось друге і третє покоління лемків. Звісно, відбулась певна мовна асиміляція. Є змішані сім'ї. Хоча розповідають, що все ж таки намагалися поборитися зі своїми. Але серцю не накажеш...

Ватра. Дозволю собі невеличкий екскурс в історію цього свята. Власне ватра – це вогнище, що запалюють з ялиць та буків у Карпатах. Але з часом воно стало символом свята та нескореності й сили духу. Перший раз Ватру запалили у 1983 році на Лем-

ківщині. У Ждині на Лемківщині та в Монастирську на Тернопільщині щороку проходить фольклорно-етнографічний фестиваль. У Свиднику в Словаччині небайдужих збирає музичний фестиваль русинської культури. Запалюють Ватру також в Канаді та США, де мешкають численні русинські громади переселенців з України.

Протягом 60 років люди бережуть пам'ять і синівську любов до рідної землі, по краплинах збирають втрачені пам'ятки історії та культури. Але Ватра – це значно більше, ніж свято народної пісні й танцю. То спіткання – зустріч цілого народу, розкиданого по усьому світу. Ждиня з розпаленою ватрою – немов лемківський Рим, до якого ведуть усі дороги. Аби тут, на отцівській землі лемків, спіткати сусіда, земляка і згадати минулі роки.

Сценарій Ватри в Переможному був досить традиційним, але виправданим. Виступ офіційних осіб – представників Луганської облдержадміністрації, Лутугінської районної влади, се-

лищної громади. Із зацікавленістю слухали виступ гостей: що там скажуть лемки зі Львова, Тернополя, Києва? Як завжди неперевершеним був Володимир Ропецький – справжній речник Всеукраїнського товариства "Лемківщина". Мудрі слова сказав Володимир Ардан, старійшина громади. Його ще ласкаво називають няньо... Привітало земляків і столичне товариство в особі Стелли Миронченко. В Переможне привезли багато книжок на лемківську тематику і подарували місцевій школі та краям.

Надзвичайно цікаво було поспілкуватися з місцевими русинами. Пані Меланія вже 86 років, але ще швидка на ходу і має добру пам'ять. Григорій Матичак пригадав, як на Луганщині через лемківську говірку їх спочатку називали поляками. А коли через десятки років поїхав до родичів на Тернопільщину, то там назвали москалем. Ось така мовна колізія. Але з місцевими жителями проблем ніколи не було. Голова обласної асоціації фермерів Петро Мадяк більше розповідав про проблеми фермерства та про землю, котрій потрібен справжній господар, а не магнати з грошима.

Звичайно, був концерт. Прекрасні українські пісні й танці. Порадували серце лутугінські та луганські колективи. Адже професіоналізм не залежить від мовної чи регіональної приналежності. Зачарували всіх Ганна Чеберенчик, Оля Ошитко і Леся Мацьків з її академічним глибоким голосом. Звісно, були куліш, п'ять деців палюнки і прекрасний гарний настрій.

І ще, як на мене, важливо, що Ватра розбудила спогади та почуття цього древнього українського етносу, представників якого жорстока доля закинула в степовий Донбас. Напевно, не один літній лемко чи лемкиня з Чарного згадали дитинство, чарівні зелені Карпати й душево та серцем полинули на рідну землю.

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

ГРУЗИНСЬКІ УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Колишній офіцер (дипломат Збройних Сил Канади) НАТО, міжнародний підприємець, громадський діяч Ігор КОЗАК – про грузинські події

Звичайно, що Саакашвілі тут дещо переборщив. Він, проковтнувши провокацію, перший, без міжнародної підтримки, розпочав бойові дії проти осетинських сепаратистів. Але навіть це не давало Росії ні юридичного, ні морального права втрутатися в справи суверенної держави, розпочинати повномасштабну військову кампанію й окупувати чужу територію, а далі – в односторонньому порядку, без підтримки світової спільноти та міжнародних інстанцій визнавати незалежність Осетії й Абхазії. Цікаво те, що часто проводяться паралелі між подіями в Грузії та колишній Югославії, робляться закиди про подвійні стандарти й лицемірство Заходу. А я радий би згадати про те, що подіям у Югославії передували детальні розслідування та консультації міжнародних інстанцій, беззаперечне підтвердження наявності масового геноциду та консенсус між більшістю демократичних держав.

– А що Ви скажете про заяву Путіна, мовляв, кавказьку кризу спровокувала команда Буша для того, аби республіканці залишилися при владі?

– Це – блеф. Путін намагається вбити пострілом двох зайців. Усю вину Росії він хоче перекинути на Америку (напад, як відомо, – найкраща оборона) і підмочити репутацію республіканця Джона МакКейна для того, щоб знизити його рейтинг у президентських перегонах (адже відомо, що погляди МакКейна – різко антиросійські).

– Ігоре, а як Ви оцінюєте реакцію Заходу?

**Закінчення
Початок на 1-й стор.**

– Як на мене, на початку вона була неадекватною: багато риторики – мало конкретних кроків. Це вже – притаманна риса розвинутої демократії. Однак мені здається, що останнім часом західний світ вже почав розуміти підступні наміри Росії, потенційну загрозу та складність ситуації. Приклад цього: і критика дій Росії лідерами багатьох країн, і погрози припинити співпрацю з Російською Федерацією в межах Великої вісімки та Світової організації торгівлі, і заклики прискорити інтеграцію Грузії в НАТО та ЄС. Знаковим можна вважати виступ секретаря закордонних справ Великої Британії Девіда Мілібанда, який під час свого офіційного візиту до Києва різко розкритикував дії Росії на Кавказі й підкреслив, що Британія стоїть за Грузією та Україною. Упродовж наступних декількох тижнів на Заході за цією тематикою заплановано провести цілу низку екстрених робочих зустрічей і консультацій для того, щоб дати відповідь на агресивні кроки Росії. Будемо надіятися, що вільний світ не забуде уроків історії та знайде в собі

силу, поки не пізно, поставити Росію на місце. Важливим є й той факт, що навіть держави так званого Шанхайського клубу (Китай та низка країн Азії) відмовилися підтримати Москву й тим самим значно послабили позицію Кремля на міжнародній арені.

– Який вплив кавказької події можуть мати на Україну?

– Відповідь непроста, оскільки тут є дві складові: негатив і позитив. Погано, звичайно, те, що кавказький конфлікт може перенестися в Україну. Підгрунтя для цього сприятливе: це – і неофіційні територіальні претензії Росії щодо Криму, і потужна "п'ята колона", і присутність російського Чорноморського флоту на території України, і низька боездатність української армії, і внутрішні політичні негаразди. У той же час проблеми в Грузії, хоч як це парадоксально, можуть мати позитивний вплив на наше майбутнє, ставши каталізатором об'єднання нації та прискорення європейської та євроатлантичної інтеграції України. Зрозуміло, що в Україні в

конфлікті з північно-східним сусідом не зацікавлений ніхто – ні Донбас, ні Галичина, ні олігархи, ні простолюди, хіба що провокатори, яких, на щастя, небагато. Водночас приклад Грузії показує, що надіятися на добросусідство Росії не випадає. А тому все більш очевиднішим для українців стає той факт, що орієнтуватися потрібно на Захід, а надіятися не на власні сили.

– А як Ви характеризуйте кроки української влади стосовно вищезгаданої небезпеки?

– Проблема в тому, що більшість наших політичних лідерів ще не доросли до рівня державних мужів, тому що, по-перше, не можуть поділити влади й капіталу, а по-друге, продовжують орієнтуватися на будь-кого, тільки не на власні сили. Більшість гучних заяв, що сьогодні лунають з українського олімпу, розраховані на збирання політичних дивідендів як із вітчизняного електорату, так і зі зарубіжних гравців, для наступних президентських виборів. Звичайно, патріотичні та вояківні слова Віктора Ющенка тішать вухо, але, на жаль, у нього не залишилося достатньо реальної влади для їх виконання. Наприклад, заборонити російським кораблям повернутися в Севастополь – легко, а от втілити в життя цей указ – зовсім інша річ. Як тут не згадати "далекоглядність" Леоніда Кравчука, який свого часу, вбачаючи безпеку України в нейтралітеті, знищив третій за потужністю у світі ядерний арсенал. Та й наступні керівники нашої Батьківщини внесли свою частку в "розбудову" української

"професійної" армії. Надіюся, що урок Грузії та реальна загроза Україні змусять наших "вождів" поглянути правді у вічі й нарешті почати робити конкретні, а не популістські кроки для захисту і зміцнення нашої держави. Це – припинення руйнівної міжпартійної боротьби, зміцнення економічної та соціальної баз країни, розбудова і модернізація національних збройних сил та прискорення процесу інтеграції України в НАТО.

– Але недавно Україні було відмовлено в ПДЧ... Як же нам прискорити інтеграцію? Як ви, дипломат НАТО в минулому, оцінюєте реальні шанси вступу України в цю організацію?

– Захід дуже зацікавлений у вступі України в НАТО. З моєї точки зору, це – тільки питання часу. А відмова в ПДЧ – не що інше, як нюанси політичної кон'юнктури: та ж Франція чи Німеччина воляють передчасно не дражнити "російського ведмедя". Але проблема – у набагато важливішому аспекті питання: чи готова Україна вступити в НАТО? На жаль, моя відповідь – ні, не готова. Захід лише тоді простягне Україні руку, коли на це буде воля самої України, її народу. Для цього потрібно робити всенародний референдум. А за всіма опитуваннями й аналізами, навіть найбільш оптимістичними, більшість громадян України – проти НАТО. Чому? Причин багато: і сильний вплив старої комуністичної ідеології, і потужна пропаганда Росії, яка активно поширюється через проросійські ЗМІ та агентів впливу. Але головний корінь проблеми – у непоінформованості українців, у поганій роз'яснювальній роботі влади. Тому зараз нашим лідерам потрібно турбуватися не тим, прийме нас Захід чи ні, а зовсім іншим: пустить чи не пустить Україну в НАТО її власний, сто разів обдурений і зневірений народ?...

Інтерв'ю провела
Інна КРУЧЕК,
тижневик "Міст",
Торонто, Канада

Сергій БАГРЯНИЙ

ЗА ХУТОРОМ-МИХАЙЛІВСЬКИМ

"ПЛАГІАТ ПО-РУССКІ"

Мабуть, важко уявити росіянина, який би не шанував надбань культури, науки, державотворення свого народу. Ще важче уявити собі те, що "русский народ" взагалі не має відношення до жодних більш-менш значних здобутків своєї "єдиної і неділимої" батьківщини. І вже зовсім фантастикою здається та обставина, що і сама назва держави, і герб, і навіть прапор не мають російського (чи радше – московського) походження.

Забуває "русский народ", що сам він нічого не створив, але закликав, аби на нього працювали різноманітні юсупови, багратіони, герцени, родзянки, черетелі, паскевичі, безбородьки, лермонтови (Лермонтов – шотландського роду), джугашвілі та інші "цивілізатори", а московський народ "пожинав плоди". А не вдалося створити, то нахабно крали в інших держав і нації. Сама назва "Росія" – калька од візантійського "Russia", себто Русь, крадена Петром I у справжніх спадкоємців давньоруської держави – українців та білорусів (до Петра так звана Російська імперія була всім відома лише

як Московія). Герб – двоголовий орел – крадений у Візантії. Гімн "Боже, царя храни" – це переклад англійського гімну "Боже, храни королеву", зроблений В. Жуковським, музика скопійована з композиції В. Гена "О, Санктисімо". Російський "трикоleur" цар Петро "позичив" у голландців, лише білий і синій було поміняно місцями. У "великом і могучем" насправді іноземних слів більше, ніж у будь-якій іншій мові світу: в ньому змішалися і слов'янські слова, і угро-фінські, і татарські, і французькі, надзвичайно багато німецьких, важко зрозуміти навіть те, яка мова власне зіграла найбільшу роль у формуванні "русского літературного язика" – старослов'янська, німецька чи якась з угро-фінських? "Руськіе" крали не лише державні символи і не лише в чужоземних країн та

народів, а й самі в себе. Крали все поспіль: літературні твори, політичні доктрини, музику, досягнення науки тощо. От, наприклад, "філософ усіх часів і народів" В. Ленін основні постулати, викладені у творі "Держава і революція", вкрав у П. Ткачова, С. Нечаєва і М. Чернишевського.

Плагиаторством "русские" займалися завжди і займатимуться, очевидно, допоки стоятиме "Матушка-Росія". Подивіться хоча б на сучасну російську естраду, там же панує суцільний плагиат, найбільш яскраво це демонструє "король рیمейків" Філіп Кіркоров, який просто переспівує більш поважних і авторитетних виконавців. Інші співаки не відстають: Вітас співає "під Паваротті", Ірина Салтикова – "під Бритні Спірс", Валерій Леонтьєв – "під In-Grid", плагиатором

займаються "Любе", "Іванушки", "Фабрика", "Корні". Перлиною "плагіата по-русску", на мою думку, є казка, яка підозріло нагадує бестселер про Гаррі Поттера – казка про "русскую" дівчинку-чаклунку Таню Гроттер. Втім, і Пушкіна можна зарахувати до плагиаторів, якщо згадати його "Сказку о спящей царевне і семи братириях", Аксакова з його "Аленькім цветочком" ("русская" інтерпретація скандинавської легенди).

Що ж, очевидно, красти чужі ідеї, особливо коли за це ніхто не карає, набагато легше і прибутковіше, ніж вигадувати щось своє. Ще й посміятись можна під час вручення щорічної премії за найкращий плагиат "Срібна колоша", посміятись, щоб і далі собі на радість "позичати" ідеї інших. Таки мав рацію російський цар Олександр I, коли сказав, що "хто не бреше й не краде – той не москвин".

* До речі, 300-літнє правління династії російських царів Романових – теж своєрідна фальшивка, адже по смерті Петра III рід Романових припинився, далі правили нащадки німкені Катерини Другої.

ОСМИСЛЕННЯ ДІЙНОСТІ

Останнім часом точиться багато розмов щодо патріотизму та націоналізму. Звичайно українських. Адже за продани ЗМІ роздмухали цю тему так, що у читача складається враження, ніби іншим народам такі властивості взагалі не притаманні.

Насправді, за твердженням авторитетного політологічного словника "The Concise Oxford Dictionary of Politics": "ПАТРИОТИЗМ – це почуття причетності до своєї країни чи нації, не пов'язане з будь-якою програмою політичних дій". Наприклад, українець може платити, співаючи українських пісень, а

грузин – грузинських; якут насолоджується строганиною зі свіжої риби, однак вони байдужі до політичних питань.

"НАЦІОНАЛІЗМ робить належність до своєї нації політичним принципом чи програмою". Це той випадок, коли чоловік за право носити козацькі вуса та голосно співати рідні пісні готовий потрапити до підвалів НКВС або взяти в руки зброю і битися за власну гідність, життя своєї родини, честь Батьківщини до загибелі. Тобто: НАЦІОНАЛІЗМ – ЦЕ ПАТРИОТИЗМ У ДІІ, і такі почуття притаманні людям усіх націй.

...ТОЙ БУДЕ ВІЛЬНИМ

ВІДМІННОСТІ МІЖ УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛІЗМОМ ТА РОСІЙСЬКИМ ШОВІНІЗМОМ

Ірина МОЛЧАНОВА,
голова Маріупольської філії
Союзу Українок

Батьком українського націоналізму визнають Миколу Міхновського. Ще в 1904 році він писав: "Головна причина нещастя нашої нації – брак націоналізму серед широкого загалу... Націоналізм – це велетенська непоборна сила, що яскраво почала проявлятися у XIX столітті. Під її могутнім натиском ламаються непереможні, здавалося б, кайдани, розпадаються великі імперії та з'являються до історичного життя нові народи, які до того часу покірно несли свої рабські обов'язки супроти чужинців-переможців". Тобто, для Міхновського головне значення націоналізму полягало у визволенні з-під рабства. Саме тому він запропонував гасло "Україна для українців", яке стало провідним постулатом етнодержавної політики ОУН упродовж 20–40 років XX ст. (далі цитую Василя Деревінського "Етнонаціональна концепція ОУН", журнал "Визвольний шлях", кн. 10, 2003): "Проте це гасло в жодному разі не позначало "Україна ТІЛЬКИ для українців" (виділення скрізь мої. – І. М.).

Навпаки, "позиція ОУН щодо іонаціонального населення була такою: в Україні можуть жити представники всіх етносів. Єдина вимога – показати лояльність до Української Нації, її визвольного руху, а згодом – до Української Держави". Олег Рись значав: "Кожен народ буде вповні самоорганізовуватися, як це буде відповідати його потребам, його стилеві життя, його традиціям". Навіть не ставилося вимоги вивчення української мови. "У майбутній Українській Національній Державі ВСІ ЕТНОСИ МАТИМУТЬ РІВНІ ПРАВА". З іншими народами ОУН передбачала будувати відносини "на засадах РІВНОСТІ, ТОЛЕРАНТНОСТІ, СПІВПРАЦІ, домагатися побудови НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ НА ВЛАСНИХ ЕТНІЧНИХ ЗЕМЛЯХ". Зокрема для білорусів, грузинів, литовців, румунів, словаків.

З початком Другої Світової війни, коли ОУН розгорнула активну діяльність на Сході України, керівництво Організації ВИЛУЧИЛО ГАСЛО "Україна для українців" – врахували багатонаціональний склад східних територій і те, що "внаслідок комуністичних диверсій українські

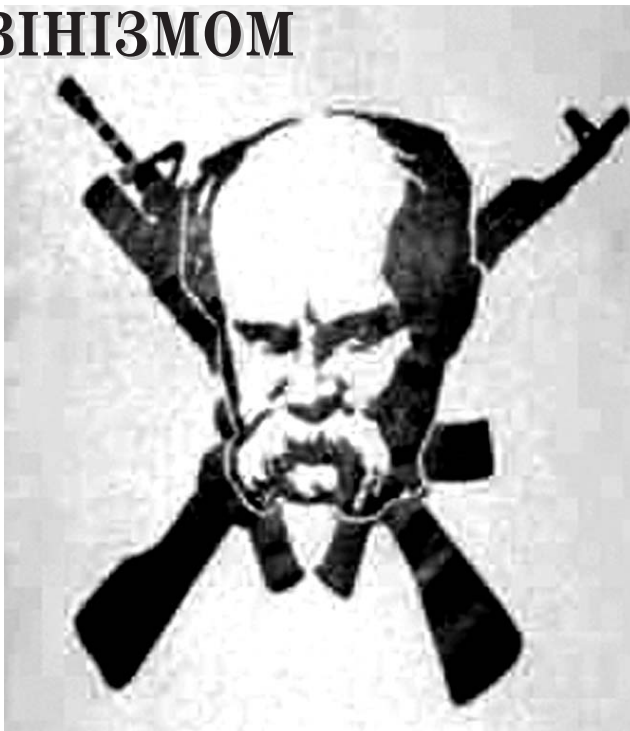
ідеї сприймалися тепер як людоненавиницькі".

Найбільш напружені стосунки склалися в українців із поляками, росіянами, "євреями, які у 1917–21 роках на теренах УНР підтримали більшовиків, а в ЗУНР вимагали собі право екстериторіальності", тобто виокремлення. Цілком природно, що поневолений народ не може любити своїх гнобителів. Проте теоретики ОУН завжди чітко відмежували від польського загалу його шовіністично налаштованих представників, польській меншині гарантували повні права". Тому попри всю складність відносин, "у площині ідеології не знаходимо патологічної ненависті".

У стосунках із СРСР "відокремлюється ставлення до НАРОДУ і до ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ" – закликали росіян "до спільної боротьби проти комуністичного режиму за політичну, економічну, особисту свободу". Російській меншині в Україні гарантувалися повні права. Натомість російський народ мусив гарантувати українцям права плекання рідної мови, культури в Російській державі.

Як пише О.Субтельний: "євреїв було непропорційно багато у більшовицькому керівництві, серед командирів продовольчих загонів і особливо – у всіма ненавидженій ЧК", але ОУН завжди відрізняла єврейське населення від євреїв-провідників карателно-репресивного режиму СРСР. Тому навіть німцям за часи окупації не вдалося "підбурити українське населення для репресій над євреями".

Сучасна дослідниця Г. Дичковська доходиться висновку: "Ідеологія визвольного руху НЕ МІСТИЛА ОДНАК ВИЩОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ, НЕНАВИСТІ АБО ПРИНИЖЕННЯ ВАРТОСТІ ІНШИХ НАЦІЙ". Голова сьогоденного ОУН Микола Плав'юк суголосно зазначає: "Зараз програма ОУН ґрунтується на філософії ГУМАНІЗМУ ТА СВОБОДИ. Вона заперечує авторитаризм, імперіалізм, насилля та антигуманність" (газета "Українське слово", ч. 45, 2003). Однак голо-

вна відмінність між націоналізмом українців та їхніми сусідами полягає в тому, що "УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ НІКОЛИ НЕ МАЛИ ПРЕТЕНЗІЙ ДО ТЕРИТОРІЙ, ЯКІ НЕ БУЛИ ЗАСЕЛЕНІ УКРАЇНЦЯМИ" (І. Лисяк-Рудницький).

Історія Росії із самого початку свідчать про загарбництва і насильства.

Від часу царювання Єкаторини II дотепер деякі російські історики намагаються "науково" довести англосаксонське або інше походження Росії, щоби виправдати в очах співвітчизників принизливо-негативне ставлення до України. Бо велика частка так званих "росіян" досі пам'ятає своє українське коріння, про що свідчать їхні прізвища.

Ніде правди діти, сучасна Росія, колишня Московія, – породження Київської Русі. Тієї похмурої доби її занепаду, коли в 1125 році Русь опала остаточно мудрого і переможного правителя – князя Володимира Мономаха й поринула у кризу бійно міжусобиць (надалі більшість фактів наводжу з "Великої радянської енциклопедії" 1975 р.): "З XI століття Київська Русь – найпотужніша держава Східної Європи з розвиненими стосунками у світі, високим рівнем матеріального достатку і культури. Однак після смерті Мстислава Володимировича вона розпалась на Володимиро-Суздальське князівство, Галицько-Волинське князівство та Новгородську феодальну республіку". Далі констатується: "Київська Русь стала осередком формуван-

ня давньо-руської народності, історичною батьківщиною російського, українського, білоруського народів".

На жаль, ні у "ВРЕ", ні на уроках історії в школах Росії ніколи не згадується, що Юрій Долгорукий та його син Андрій, які були спочатку князями Володимира над Клязьмою та Суздалью, завжди мріяли вибратися із своїх маленьких, загублених у лісових хащах містечок і посісти перший Київський престол Русі. Оскільки інші родичі-князі не потурали їхнім зазіханням, "Юрій Долгорукий у 1149 році, а через 20 років Андрій із ненавистю найжорстокіших загарбників

лені численними племенами. Єрмак обіцяв їм захист (цікаво: від кого?), і кожне плем'я присягало на вірність московському престолу згідно зі своєю релігією – хто на крові звірів, хто на шаблях. Не підкорився тільки хан Кучум, битва між його військом та ермаківцями призвела до загибелі самого Єрмака та повернення козаків до Москви. Але опанування східних територій тривало. Мандрівники Семен Дежнев, Хабаров досягають островів Північно-Льодовитого океану, Чукотки, Камчатки, мореплавці оселяються на Алясці американського континенту. І скрізь панувало правило: "хоч де б ступив московський лапоть – ТО Й МОЄ!"

У 1654 р. до Великого царства Московського, як відомо, входить Україна, згодом країни Середньої Азії. Проте західні кордони держави ще слабкі, Московії бракує морів. Петро I на респіті "прорубує вікно в Європу", захоплюючи країни Прибалтики, і проголошує імперію. Але не Московську, а Російську! Азійська Московія – невідома на Заході, а те, як руський князь Святослав прибив щит на брамі Цареграда, європейці запам'ятали надовго. Тому хитрий Петро I перебирає трохи змінене давньослов'янське ім'я.

Катерина II з допомогою військового таланту Суворова захоплює Кримське ханство, якою Московія до 1700 р. платила данину як спадкоємцю Золотої Орди. Після розподілу Речі Посполитої до Росії відходять Польща, Білорусія, Правобережжя України. Цар Олександр I прибирає до рук Фінляндію, Грузію, Бессарабію. Коли різні народи на теренах Росії не витримували насильства та знущань і піднімалися на боротьбу з царотом – їхні повстання топили у крові.

Отже, історія Росії принципово відрізняється від історії України. Вона із самого початку базувалась на жорсткій диктатурі, розширенні кордонів, постійному зазіханні на чужі землі. В Росії усе підпорядковується загарбанням, не жаліють життя ані власних краян, ані підкорених народів. Такий самий і російський шовінізм – імперський. І, незважаючи на все це, росіяни щиро впевнені, що їхні стандарти смакують усім розумним націям, а хто не досяг такого розуміння, того треба навчати. Довго і суворо. Недаремно сучасні тамтешні політики кажуть: "Росія буде або великою, або її не буде взагалі". Відтак ні Україні, ні іншим сусідам Росії не доводиться сподіватися на спокій. Нам треба завжди пам'ятати засторогу Лесі Українки (цитую за "Історією України-Русі" В. Цветкова):

*Хто визволить сам,
той буде вільним,
Хто визволить кого,
в неволі візьме.*

Але наших співвітчизників, безперечно, турбує питання: якого гатунку має бути сучасний український націоналізм?

Нема сумніву – такий, що змінить, об'єднає нашу державу, допоможе сплавити в єдиний моноліт усі нації, що населяють Україну, оскільки лише за умови, що Україна стане єдиним монолітом, вона зможе впоратися з внутрішніми негараздами і постане перед світом гідною поваги самостійною одиницею.

Тож єдина моєся, жителі Заходу і Сходу, столиці та провінцій, і разом створюймо красиву, горду, незалежну Українську державу. Бо тут поховані наші пращури, тут жити нам і нашим дітям. Бо В УКРАЇНІ МИ ВСІ – УКРАЇНЦІ!

ЧЕРВОНЕ ПЕКЛО

ПОСТРІЛИ У СПИНУ ЧЕРЕЗ ПІВСТОЛІТТЯ

Іван ДІЯК,
народний депутат України
III скликання

Чи мають право комуністичні вожді звинувачувати ОУН-УПА у зраді?

Радянсько-німецьке співробітництво відіграло винятково важливу роль у становленні німецької військової машини та її перших перемогах. Політичне рішення про військово-технічне співробітництво між Німеччиною і Радянською Росією було прийнято ще 1922 р., коли 16 квітня в Рапалло був укладений договір. Ним встановлювалися дипломатичні відносини між двома країнами, знімалася претензія за результатами Першої світової війни. Рапальський договір не мав ніяких таємних домовленостей про військовий союз, однак його 5-та стаття надавала можливість укладати додаткові угоди військово-технічного характеру. Відповідний протокол про наміри був підписаний у Берліні 29 липня 1922 р. генерал-майором генерального штабу рейхсвера Хассе та членом РВР Росії Розенгольцом. Оскільки військово-технічне співробітництво між Москвою та Берліном протирічило умовам Версальського мирного договору, то відповідні радянсько-німецькі угоди були секретними. А вже Німеччині заборонялося мати і розвивати танкову техніку, військово-авіацію, підводний флот, хімічну зброю, важку артилерію та багато іншого. Водночас німецький генералітет, розуміючи небезпеку у відставанні в цих галузях, звернув свою увагу до східного партнера.

На території СРСР німцями було створено низку військових об'єктів навчально-дослідного типу: авіаційний центр у Ліпечку, хімічну школу у Саратові, танкову школу "Кама" і танкодром у Казані. Німці посідали в них штатні посади начальників, викладачів, завідувачів, майстрів, інженерів, інструкторів. Це визначалося в договорах з радянською стороною. Радянський персонал повністю оплачувався німцями.

Техніку, навчальні засоби і посібники завозили з Німеччини таємно. Оплату електроенергії, палива, комунальних послуг в СРСР також забезпечувала Німеччина. З боку СРСР надавалася територія та споруди під полігонні й учбові об'єкти, забезпечувалася таємність процесу.

Німецькі школи на території СРСР займалися підготовкою командирів майбутніх Люфтваффе, Панцерваффе та спеціалістів з ведення хімічної війни. Ці школи хоча й знаходилися в СРСР, але підпорядковувалися своїм управлінням штабу Рейхсверу. Звідти до СРСР приїжджали німецькі інспектори. Вони ж відвідували радянські війська, спостерігали за маневрами. Наприклад, серед них були німці, імена котрих потім будуть нервувати радянських керівників. Гейнц Гудеріан інспектував школу в Казані, наглядаючи за підготовкою командирів своїх майбутніх танкових військ (на той час в Німеч-

чині вони ховалися під назвою автомобільних). Пройде десять років, і Гудеріан буде командувати танковою групою, що оточуватиме радянські війська під Мінськом, Смоленськом, Вязмою, штурмуватиме Тулу. Сам Гудеріан зробить зупинку в своєму прориві на Москву в маєтку Льва Толстого в Ясній Полянці, розташувачи свій штаб в будинку великого російського письменни-

над 40 польотів. З літаків виливали рідину, що відтворювала дію іприту – хімічної зброї, відомої всьому світу з Першої світової війни. В 1927 р. закінчилося будівництво хімічного полігону "Томка" біля ст. Причернавська поряд з містом Вольськом Саратовської області, після чого підготовку ведення хімічної війни в Європі перенесли туди. Відпрацьовувалися способи хімічної

мецька компанія "Дешимаг" розробила для СРСР проект підводного човна, що з 1936 р. будувався в СРСР під серією "С"). Радянські замовлення допомагали розвиватися німецькій танковій, авіаційній, електротехнічній, хімічній, суднобудівній промисловості військового призначення в найважчі для Німеччини часи, коли вона офіційно не мала права займатися подібними речами. Завдяки СРСР німці не втратили час, залишаючись на рівні кращих світових розробок, а з 1933 р. в короткі терміни створили новий Вермахт, нові Крігсмаріне, нові Люфтваффе начебто з нічого. Насправді ж в Німеччині була необхідна для цього база. І таємно існувала вона саме завдяки СРСР.

Не будемо забувати і про економічну співпрацю, яка давала Німеччині необхідну сировину, доки її армія воювала на Заході. За період з грудня 1939 до кінця травня 1941 рр. Німеччина отримала з СРСР: 1 тис. т нафтопродуктів, 1600 тис. т зерна, 111 тис. т бавовни, 36 тис. т макухи, 10 тис. т льону, 1,8 тис. т нікелю, 185 тис. т марганцевої руди, 23 тис. т хромової руди, 214 тис. т фосфатів, лісоматеріали. Крім того, постачалися метали, платина, хутро.

22 червня 1941 р., перед ранком, через прикордонний міст у Бресті з радянського боку на німецький відбук ешелон зерна, а через кілька хвилин з німецького берега вдарили артилерійські батареї та пішли танки Гудеріана. Загалом радянські поставки до Німеччини у квітні-червні 1941 р. – напередодні війни – склали 130,8 млн. марок. Одночасно великі поставки робив і Гітлер. В той час німецька промисловість працювала тільки на потреби Вермахту в майбутній війні з СРСР, а також на виконання економічних угод з СРСР. Але ж фюрер знав, що СРСР не встигне скористатися німецькими поставками, частину з яких танки Гудеріана наздоганяли в дорозі. Тобто робили ніби для себе. А от про що думали в Москві? От що пише Й.Гейбельс у своєму щоденнику (запис від 27 липня 1940 р.): "Росіяни поставляють нам навіть більше, ніж ми хочемо мати. Сталін не шкодує трудів, щоб сподобатися нам".

Чому ж це Сталін так хотів сподобатися німцям? Чому прагнув максимально подовжити альянс з Гітлером? Чого варті одні лише вислови тодішніх радянських керівників. Ось з промови Молотова на V сесії Верховної Ради СРСР: "Не тільки безглуздо, а й злочинно вести таку війну, як війна за знищення гітлеризму, котра прикривається фальшивим прапором боротьби за "демократію". А ось Сталін: "Я знаю, як неміцький народ любить свого фюрера. Я хотів би поетому выпить за его здоровье". Це з його слів під час банкету з Ріббентропом 23 серпня 1939 р. на честь підписання радянсько-німецького пакту про ненапад і

Генерал ВЛАСОВ з офіцерами своєї армії

ка. Вихованці Казанської танкової школи "Кама" будуть командувати танковими частинами в його наступі на Москву.

Відвідали СРСР в межах військового співробітництва й інші німецькі офіцери, які потім додадуть клопоту і головного болю Москві: Модель, Горн, Крузе, Файге, Браухич, Кейтель, Манштейн, Кречмер та інші. З кожним цим ім'ям в СРСР будуть пов'язувати трагедії, поразки і великі втрати. Модель виявився талановитим тактиком, неодноразово завдаючи поразок радянським, британським і американським військам. Фельдмаршала Кейтеля стратили за вирок Нюрнберзького трибуналу як воєнного злочинця. Манштейн буде улюбленим стратегом Гітлера. Він розтрощив Кримський фронт у 1942-му, загнавши масу військ до аджимушкайських каменоломень. Він захопив штурмом Севастополь, скинувши 100-тисячну армію до Чорного моря (партійна номенклатура і генерали ледве втекли з міста на літаках і підводних човнах, покинувши війська напризволяще). Він буде командувати німецьким наступом у 1943 на Курськ (до речі, там же відзначиться і Модель). Цей перелік можна продовжувати, пригадавши імена німецьких пілотів, які "ставали на крило" і розробляли тактику повітряної війни в Ліпечку.

Окремо згадаємо "працю" в СРСР німецького хімічного центру. Договір про проведення спільних аерохімічних дослідів уклали 21 серпня 1926 р. СРСР забезпечував умови для проведення таємних дослідів, а німці забезпечували технічний і науковий бік справи. Вони ж керували дослідями. Практичну роботу розпочали вже наприкінці вересня 1926 р., коли під Москвою, на полігоні "Підосінки" провели по-

атаки, випробовувалися нові носії хімічної зброї та хімічні речовини, їхня дія на тварин, методи захисту від хімії.

Англо-американці відверто погрозували німцям засипати хімічною зброєю міста Німеччини, якщо Гітлер спробує скористатися своїми хімічним арсеналами. Наразі відомі тільки факти використання німцями диму для "викурювання" оточених радянських військовослужбовців (знали б вони, кому завдячувати своєю смертю!) на півдні України, а особливо у Криму. Там німецькі хіміки закачували дим до підвалів військових споруд (зокрема, 305-мм берегової батареї на північний схід від Севастополя), каменоломень Одеси і Керченського півострова, де ховалися партизани і оточені тисячі солдатів і цивільних громадян.

Після приходу Гітлера до влади Німеччина взяла курс на скасування Версальської мирної системи. Потреби в таємних об'єктах не стало, і німці згорнули свою присутність в СРСР. Все обладнання і всю техніку учбових центрів у Ліпечку, Казані і Вольську подарували радянським товаришам. Завдяки цій базі в Ліпечку була відкрита Вища льотно-тактична школа, яка існує і сьогодні як Ліпечкий центр бойового застосування військово-повітряних сил Росії. В Казані німецька школа "Кама" перетворилася на Казанське танкове училище. "Томка" стала хімічним полігоном Червоної Армії (існує і нині).

Але на цьому альянс Німеччина – СРСР не закінчився. Протягом 1920–30-х рр. тривало військово-технічне співробітництво. СРСР закуповував у німців зразки обладнання, зброї і техніки, замовляв складні технічні комплекси (у 1933 р., ні-

угоди "про дружбу і кордони". Другий тост Сталін тоді підняв за Гітлера.

Нехай спробують комуністи знайти подібні дії лідера ненависної їм ОУН С.Бандери, котрий просидів війну в німецькому концтаборі і більше ніколи не побачив України. Тому коли сучасні комуністи говорять про "альянс ОУН – СС", нехай розпочнуть з відповідальності своєї партії за зв'язки з нацистами, за становлення і розвиток Вермахту і початок Другої світової війни. Адже вони самі доклали зусиль для створення на власній території німецького військового катка, удар котрого СРСР відчув на собі влітку 1941 р. Частина ОУН на початку війни вірила німцям щодо можливості визволення України з-під сталінської влади, доки німці не продемонстрували свій "новий порядок" для України. А комуністи послідовно співпрацювали з німцями 20 передвоєнних років, готуючи війну за переділ Європи. І продовжували свій альянс з німцями, доки самі німці його не розірвали.

Крім того, потрібно зазначити, що УПА була створена в жовтні 1942 р., коли Україна була окупована німцями. І створювалася вона саме для боротьби з німецькою окупацією, що посилювала репресії проти українського народу. Свої перші бойові дії УПА розпочала проти німецького війська. То чому ж комуністи люблять говорити, ніби УПА створювалася німцями для боротьби з Радянською Армією? Комуністи мовчать про справжніх зрадників і звинувачують УПА у зраді. Щоправда, не говорять, кого ж зрадила УПА? Радянської влади на Західній Україні не існувало. За 20 місяців після "золотого вересня" 1939 р. сталінізм так налаштував проти себе українське населення, що у червні 1941 р. відступ радянських військ тільки вітали. Гори трупів, що залишили після себе "вересневі визволителі", сотні тисяч депортованих до Сибіру краще за все свідчать про сутність сталінізму. Чого ж дивуватися, що при цьому вітали прихід німців? Адже про "новий порядок" Гітлера тоді ще не знали.

Комуністичні вожді завжди вміли приховати свої злочини та віртуозно перепокласти свою провину на інших. Під виглядом повстанців на Західній Україні діяло 356 спеціальних створених провокаційних груп НКВС. Після розсекречення документів з архівів СБУ стало відомо про їхнє формування, склад і терор, який вони здійснювали проти мирного населення для дискредитації УПА. До речі, аналогічні провокаційні групи, що діяли під виглядом УПА, створювали і органи комуністичної влади Польщі. Документи про це були розсекречені наприкінці 1980-х – початку 1990-х років. Тоді ж були розсекречені документи про масові розстріли польських офіцерів. Десять років комуністичні вожді приписували ці розстріли німецьким фашистам, так само, як і вину за розстріли у Биківні.

За що боролася УПА, знають усі, хто хоче про це знати – за незалежну Україну. "Здобудеш Українську державу або згинеш у боротьбі за неї", – це гасло бійців УПА. Тим часом солдатів радянських військ вела у бій з гаслом "За Советскую Родину! За Сталина!" СРСР сьогодні не існує. Історія винесла свій вирок Сталіну та його злочинам. То хто ж виявився правим – комуністи чи українські патріоти?

Продовження. Початок у попередніх числах.

КРЕАТИВ

РЕКЛАМНИЙ БІЗНЕС
НА СЛУЖБІ ОУНІван АНДРУСЯК,
"Нація і держава"

Ця книжка вийшла три роки тому, але мені вона втрапила до рук чомусь лише зараз – і я сам собі дивуюся: як можна було ТАКЕ пропустити! Якщо ви, дорогий читачу, свого часу, як і я, з якихось причин не звернули увагу в книгарні на невеличку, кишенькового формату поетичних збірок, тем-

дисти пильно стережуть тяжкого хворого батька Шухевича; одного разу до будинку підїжджає високий чин НКВД, його без жодного сумніву допускають до заарештованого, і той упізнає в цьому чиновні... свого сина! Мені дивно, чому наші белетристи досі випускають з уваги цей історичний факт! Та це ж так "круто", що аж дух перехоплює – прийдіть у будь-яку школу, розкажіть про це будь-яко-

Роман ШУХЕВИЧ

но-помаранчеву книжечку з "підозрілою" назвою "ФАМА. Рекламна фірма Романа Шухевича", – покваптеся надолужити втрачене! Цей томик вартий того, аби з ним ознайомився кожен "притомний" українець, який цікавиться життєписом наших національних героїв.

Сама назва може багато кого здивувати, ба навіть і насторожити. Бо, по-перше, нині мало кому відоме латинське слово "fama", – але навіть дізнавшись, що воно таке (себто, вичитавши з передмови останнього головнокомандувача УПА, світлої пам'яті Василя Кука), не перестав дивуватися:

"У перекладі українською "Фамма" означає розгос, поголоску, чуток, шепіт. Як усяка чуток, вона може бути добра й погана, правдива й брехлива, приносить людині славу й неславу. Римський поет Вергілій у своєму творі "Енеїда" написав про фаму так:

Міцніє вона в русі,
Сили набуває в леті,
Зразу скрамньєнка вона,
Але згодом до небес вироста".

По-друге ж – і найголовніше, головнокомандувач Української Повстанської Армії, Герой України Роман Шухевич сприймається в нашій уяві як особистість, м'яко кажучи, дуже й дуже далека від таких понять, як "fama", "рекламний бізнес", "біг-борди", "газетні оголошення" тощо... Блискучий військовик, потужний організатор, справдешний Командир, геній маскування й перевтілення (чого вартий лише один епізод: енкаве-

му хлопчаків, і ви побачите, як у нього аж очі загоряться від захвату!)

Одне слово, Шухевича ми звичай уявляємо собі зовсім іншим – таким, яким зазвичай уявляють національних героїв. Забронзовіло, чи що... А оця книжка відкриває нам Шухевича як живу людину – цікаву, жартівливу, підприємливу, напрочуд симпатичну, а головне – позбавлену й найменшої тіні отієї "бронзи", яка нібито покликана створити пієтет, але насправді психологічно наших героїв від нас лише віддаляє. Такі ж книжки, як ця, навпаки, наближають до нас геніїв, зримо показуючи їх живими й цікавими людьми, вони збуджують наш інтерес до генія, а отже, й до справи його життя.

Книжка "ФАМА. Рекламна фірма Романа Шухевича" – це, власне кажучи, мемуаристика. Саме так: спогади Богдана Чайківського, який студентом винаймав кімнату в Шухевичів, заприятелював з Романом і відтак разом із ним створив бізнес – рекламну фірму. Спершу маленьку – хлопці шукали підприємства, зацікавлені в рекламі свого товару, збирали в них оголошення, вигадували рекламні слогани, малювали рекламні й, домовившись із кількома газетами про оптові знижки, розміщували їх на шпальтах цих газет. Не мали ні стартового капіталу, ні "інвестицій" – але за короткий час, завдяки власній енергії й креативності, обставили справу так, що фірма активно

розрослася і невдовзі вже контролювала значну частину ринку реклами в Галичині.

А креативу хлопцям і справді було не позичати. Вони перші на українських теренах почали встановлювати те, що нині отримало англійську назву "біг-борди" – тоді це були, звичайно, "смог-борди", себто вони не такі гігантські й не тицялися будь-де, заставляючи все місто, як це роблять нинішні горе-підприємці; це були просто рекламні банери у зручних і помітних місцях на вулицях Львова та інших галицьких міст, дуже ефективні в сенсі донесення комерційної інформації про фірми й товари. Уже той факт, що вперше такі "ноу-хау" застосували в нас, як виявляється, не на початку 1990-х, а ще в 1940-і Шухевич і Чайківський, багато про що промовляє!

Ба більше – популярні тепер "Жовті сторінки" та інші подібного штибу видання, які містять систематизовану за родами діяльності інформацію про найрізноманітніші фірми, теж, виявляється, вигадали Шухевич і Чайківський! Нині жоден порядний офіс годі й уявити без такого довідника – але мало хто знає, що вперше на українських теренах його свого часу видала рекламна фірма "ФАМА"!

Ще один напрочуд цікавий, навіть дещо пікантний момент: "ФАМА" так само першою в Україні застосувала елементи еротики в своїй продукції! У книжці навіть подаються кілька зразків таких рекламних оголошень. Звичайно, все було витримано в рамках пристойності, жодної дурні ніхто собі не дозволяв (так, як дозволяють зараз), – але ж погодьтеся, що це теж вражаючий факт!

Одне слово, виявляється, що історію українського бізнесу фактично треба переписувати! Бо те, що робили в далекі 1940-і роки у своїй фірмі "ФАМА" Роман Шухевич і Богдан Чайківський, донині вважається базисним креативом! А хто у нас знає про цей факт, яким мусили б насправді пишатися наші підприємці?!

Та найголовніше – уявіть собі – навіть не це! "ФАМА", за всієї її креативності, відіграла важливу роль не лише в становленні українського бізнесу, а й в історії українського підпілля. Бо ж насправді вона була не просто собі успішною рекламною фірмою панів Шухевича й Чайківського, а – далі цитуємо згадану вже передмову Василя Кука – "легальним прикриттям інформаційної служби, нелегальної діяльності ОУН. Тому за дуже короткий час були створені осередки фірми у багатьох містах Галичини й Волині, і навіть поза межами України... Другим завданням фірми було створити фінансово-економічну базу для політичної діяльності ОУН".

Про все це можна було би розповідати й розповідати – але найкраще прочитати саму книжку. Вона дозволяє зовсім іншими очима поглянути і на легендарного Командира Романа Шухевича, та й загалом на історію Організації Українських Націоналістів, зокрема на організаційні й фінансові підвалини формування Української Повстанської Армії.

ВІД АВТОРА

ДЕ "СПЛИВАЮТЬ"
ШЕДЕВРИ

Іван АНДРУСЯК, поет

Антикварний салон, який відкрився нещодавно в Українському домі, виявився чи не найрозрекламованішим "культурним" заходом останнього часу. Із телеекранів, із газетних шпальт, зі сторінок інтернету нам наполегливо повідомляли про "широкую і розмаїту палітру творів із приватних колекцій українських збирачів антикваріату. Вперше поцінуювачі мистецтва зможуть побачити масштабні експозиції: живопису та скульптури представників зіркової Паризької школи, а саме твори Амадео Модільяні, Пабло Пікассо, Костянтина Бранкузі, Жака Літшиця, Альберто Джакометті, Марка Шагала, Мане-Каца, а також відомих вихідців з України – Олександра Архипенка, Ханни Орлової, Олександри Екстер, Миколи Глуценка; православної ікони XVI-XVIII століть; народної дерев'яної скульптури (з колекції Президента України Віктора Ющенка, Ігоря Воронова, Олександра Фельдмана, Юрія Цвенгроша, Сергія Тарути, Олександра Прогнімака, Леоніда Комського, Петра Гончара, Олега Пінчука, Павла Гудімова та ін.). Вражже, чи не так? Особливо якщо зважити на те, що робіт тих же Модільяні, Пікассо чи Шагала в наших музеях просто нема – для того, аби їх побачити, треба їхати куди-небудь у Париж, Рим чи Лондон... Однак у приватних колекціонерів, виявляється, є все, і децю вони навіть готові продати – адже саме поняття "салон" передбачає не просто виставку творів мистецтва, а й активну їх купівлю-продаж. Звісно, прикрасити свою вітальню шедеврами нам із вами "не світить" – але ж принаймні побачити їх можемо й ми, викроївши з сімейного бюджету 50 гривень (саме таку "захмарну" як на наші реалії ціну на вхід до салону виставили організатори).

Скажу одразу: ціна себе не витравдовує. Розрекламовані "гранди світового мистецтва" представлені не повноцінними роботами, а радше "штрихами й начерками". Звісно, ті "штрихи й начерки" так само мають комерційну цінність (бо в мистецтві все, до чого прикласа рука генія, як то кажуть, на вагу золота), але виразно більшу, ніж мистецька. А щодо ікон, то це, як на мене, взагалі цинізм! Бо ікона мусить стояти в церкві, до неї мають приходити люди й молитися, – а що їй робити в "приватній колекції" нуворіша?! Хто там до неї молиться?! Ось нещодавно я побував у Чернігові в старовинному козацькому Катерининському храмі, найвидатнішій пам'ятці української церковної архітектури епохи бароко, який буквально надзусиллями нарешити вдалося вирвати із зажерливих лап московитів... І що б ви думали? Там голі стіни! Не збереглося анічогосьнюк! А якби наші нуворіши раптом узяли й передали туди свої колекції...

На жаль, це, як ви розумієте, зі сфери фантастики. А насправді все відбувається навпаки! Ще одна унікальна церква, яку я нещодавно мав щастя відвідати, – старожитній дерев'яний гуцульський храм у знаменитому селі Криворівня. Там є унікальний старовинний підсвічник – дивовижної краси робота геніального народного майстра! Відтак я розговорився зі священником, і той розповів, що на підсвічник уже давно гостять зуби найрізноманітніші "приватні колекціонери" з числа наших високопосадовців... Віддати церкві вони не вміють, а забирали з церкви навчилися!

І не лише з церкви – з музеїв насамперед! Я, власне кажучи, й не писав би про цей антикварний салон, бо зовсім не вважаю його культурною подією (не так воно культура, як комерція від культури), якби там не сталося надзвичайної події. Серед експонатів салону раптом виявилася... вкрадена картина! Причому вкрадена саме з музею!

В Умані добре пам'ятають знамениту роботу Миколи Глуценка "Зимове сонце": кілька хатин під лісом, дорога вгору, безлісті дерева на передньому плані, а головне – сніг! Такий сяючий, немов і справді то сніг, освітлений справжнім зимовим сонцем! Вона зберігалася в місцевому музеї доти, доки комусь не стріляла в голову ідея влаштувати виставку в офісі... водоканалу! Звідти ця робота, разом із низкою інших шедеврів, просто зникли – їх підмінили копіями. Директор музею, директор водоканалу і високопосадовець СБУ (!) по цій справі досі під слідством. А картина "сплила"... в Українському домі!

А де "спливе" вкрадений нещодавно з одеського музею шедевр Караваджо? Де "сплинуть" роботи Ігоря Грабаря, Антона Кашиша, Федора Манайла і Йосипа Бокиша, минулого вівторка вкрадені із Закарпатського краєзнавчого музею? Де "сплинуть" ще десятки, сотні, тисячі шедеврів, якими колись млилувалися українці – а тепер "приватні колекціонери"?

Питання риторичне...

Видавець Конгрес Українських
Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебега,
Іван Головацький, Ярослав Радевич-
Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор
Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у
комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ВАТ "Видавництво
"Київська правда"
Замовлення №
Наклад 7 000 примірників
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного
товаровиробника. За достовірність реклами
редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів
несе автор. Редакція не завжди поділяє точну
зору автора. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Листування лише на сторінках газети.